

НАВЧАННЯ ГЕОГРАФІВ В КИТАЮ.

Старий Китаєць до малого, стоячи над берегом Тихого океану десь в Шангаю й показуючи на чужинські воєнні кораблі:

— Дивись, сину, це називається Тихий океан.
 Малий Китаєць:
 — А чому він, тату, називається Тихий?
 — Бо десятки літ він спокійно терпить, як по його спині плинуть до нас кораблі з опіумом, з попами, гарматами, військами, а від нас — з нашим добром.
 — А чому, тату, люде везуть до нас опіум і лопів?
 — Це тобі, сину, тяжко зрозуміти. Колиш жив на світі великий білий чоловік, що Карлом Марксом називався. Такий великий, як наш др. Сун Ят-Сен. Той чоловік писав, що "релігія, це опіум народу", то певно тому й везуть разом опіум і лопів.
 — Чому, тату, коли я ходив до місіонарської школи, то там християнські попи вчили мене: "Коли тебе хто вдарить по одній щоці, то ти підстав йому другу".
 — Власне, власне, сину. Це якраз говорить про нас. Коли нас християнські капіталісти б'ють по одній щоці, то їхні попи кажуть, щоб ми їм підставили ще й другу.
 — Звідки ж, тату, стільки кораблів до нас приплило? Хто їх сюди прислав?
 — Гм... Малий ще ти сину й тяжко тобі зрозуміти. Є на світі цар, імя якому капітал, або капіталізм. На тому капіталізм виріс чирак, імя якому імперіалізм. З того чирака тече гній, імя якому милітаризм. І от через той гній вщепили нам цього чирака, який росте в нашому тілі — та смочке його...
 — А ми не можемо, тату, його вирізати? Я бачив, як у християнського місіонара був черак на карку, то він пішов до доктора й той йому вирізував...
 — Так, сину. Але той піп мав одного чирака, а на нашому тілі він вже взявся струпом. Саме тепер ми робимо операцію. Жаль тільки, що наш доктор Сун Ят-Сен умер, а він був дуже добрий оператор. Він з'оперував в 1911 році наше тіло від жовто-майджурського черака і навчив нас, як позбутися цього біло-капіталістичного черака. Наші доктори, ученики доктора Сун Ят-Сена, також не але оперують, але вони не мають подостатком потрібних інструментів та приладів... Та по маленьку, по трошки... ми цього чирака позбудемося й скинемо його в Тихий океан.
 — А Тихий океан від чого не збуриться?
 — Ні, сину, Тихий океан остане таким, який він є — Тихим. А покищо, зятим сину, що тиха вода Тихого океану рве не тільки наші береги, але й наше тіло. К—ко.

СКАЛКИ ЖИТТЯ.

Графиня Луїза Ельц танцює в кабареі невеликого міста, що має 20 тисяч населення, на кордоні між Румунією і Югославією.
 Є вона жінкою графа Павла Ельца, близько спорідненого з домом Габсбургів. Осталих вдовою після смерті свого першого чоловіка, багатого аргентинського фермера, вона дістала два мільйони п'ятьсот тисяч (\$2,500,000) доларів наслідства.
 Вийшовши заміж за "близького родича дому Габсбургів", шасива парочка пустилася в кругосвітню подорож.

Світ круглий і від тої кругосвітньої подорожі в молодість так запаморочилися голови, що за короткий час від величезного наслідства не лишилося ні цента. (Чуже добро боком вилазить.)
 Граф, "близький родич дому Габсбургів", лишив свою графиню, як кажуть Англічане, "флет". Графиня стала кабареітно танцюристкою у Відні, щоб заробити на насушний. Було це одиноким ремеслом.

З ЖИТТЯ РАДСТУДЕНТСТВА В ЧЕХОСЛОВАЧИНІ.

Радіацьке студентство, що перебуває в межах Чехословаччини, це не є та "академічна молодь", що заповнює вищі школи та відповідає цьому термінові в нормальних умовах. У переліжній кількості це молодий 25 до 35 літ цей, як можна за віком назвати конглямерат, без огляду на безліч витраченої в попередньому часі енергії, створив міцну товариську родину, що цілком відповідає ідеологічним формам. Тут треба згадати про те, звідки взявся та як виріс цей радіацький студентський колектив поза межами батьківщини, в несприятливих умовах буржуазно-капіталістичного ладу й досі тієї сили та значення, яке він відіграє тепер.

Не згадуючи очей на те, що всі, або майже всі члени радіацької студентської ради в Чехословаччині були в радіацьких арміях, треба зазначити, що велика частина молоді, а тоді ще вона була молоді, походила з працюючих верств і влучи до ворожих Радіацьких армії, безперечно не мала в собі тієї ворожості, що відбувалася до біди та під проводом старших представників і носіїв тієї чи, іншої анти-радіацької політичної концепції. Це була неспокійна молодь, що своїм попереднім життям ніяк не міг бути підготований до прийняття (не кажучи — розв'язання) тих величезних соціальних проблем, які ніс із собою Жовтень. Слово, чуже слово було мирним правді й порозумінню силою до вчинки. Таким чином, той, хто кинув критичним оком на минуле, без сумніву визнає, що в рядіх контр-революційних армії, не всі по суті були справжніми, свідомими контр-революціонерами, та своїм покладенням, а може й неусталими же поглядами, належали до пролетарських рад. Але так, як інакше ці молоді опинилися у ворожих Радіацьких арміях і вважали на себе частину відповідальності.

Тепер ми бачимо, що ці колишні вороги, без боротьби, рушниць і скорострільних зброяцьких своїх провідників, свідомо йдуть до радіацької організації з захопленням приймати всі зобов'язання радіацької організації. Вони готові виступити як свідомі радіацькі робітники, а й провадити величезну ідеологічну роботу серед емігрантського й західно-європейського студентства. Щоб зрозуміти цю зміну, треба бодай пошархати, звідки гавинути на той шлях, яким ішло сучасне радіацьке студентство, що вийшло з радіацької еміграції та той досвід, що воно набуло на цьому шляху.

Для досвідченої молоді розгром власних вікових іпоцій завжди кінчається або трагізмом, або отверзанням чи, правдивіше — розбудженням власної критики до вчинки. А таким розгромам закінчується злочинна діяльність усіх контрреволюційних армії, дальша проявляється політика провідників, перехід на "валсу" стежку боротьби за куванина, та нарешті, система західно-європейського визиску "правного" робітника і соціальної контрасти не могли не викликати в них, що почуваю свою органічну приналежність до працюючих мас, рівної критики, що згодом вилася у скрісталізовану радіацьку організацію.

Що ж до ідеологічної вихованої праці, то радіацьке студентство в Чехословаччині провадить внутрішню політично-просвітну роботу в національних секціях, а в зовнішніх виступах творить єдиний колектив, що зріє до кількох сотень членів.
 Все, що почуває свою приналежність до пролетарських радів, сунє р лани радстаду і виховує себе до ідеологічної і фактової праці на Радіацьких землях. Так росте хоч уже й старша радіацька академічна молодь за кордоном і готується віддати свої сили Великій Ідеї.
 А поруч, поруч розкладається сміття контрреволюцій і збільшує гниття капіталістичного суспільства. Я.

ШКІЛЬНЕ БУДІВНИЦТВО НА ОДЕСІНІ.

Минулого року в одеському окрузі відремонтовано 360 сільських шкіл. Нині будуватиме ще 10 шкіл. Селянство скрізь допомагає Наросвіті коштами і робочою силою для шкільного будівництва.

Цього року намічено дальше будівництво і ремонт сільських шкіл. Мають асигнувати на будівництво 290 тисяч карб., що становитиме половину вартості нових шкіл, а другу половину дасть селянство в порядку громадської самодіяльності.
 Звернуто увагу на нерациональне використання коштів, виділених на шкільне будівництво. Буде зміщено технічний догляд над складанням планів і виконанням робіт.
 До 10-річчя Жовтневої революції в усіх найбільших і переселенських пунктах буде збудовано по одній однокласовій школі.

ПОСЕРЕДНИКОМ І ТУТ ВИСТУПИВ ГОФМАН, ЯКИЙ УВІЙШОВ В КОНТАКТ З УКРАЇНСЬКОЮ ДЕЛЕГАЦІЄЮ НЕГАЙНО ПО ДІ ПРИБУТЮ.

Після деяких вагань, Чернін зустрівся 6. січня з Українцями. З цієї зустрічі Чернін дістав уже інше враження про українську делегацію, бо ноуте в своєму щоденнику: "Українці дуже відражались від російських делегатів. Вони далеко менше революційні і куди більше цікавилися своєю батьківщиною, і дуже мало всесвітнім соціалізмом". Під пером австрійського графа, це були, звісно, компліменти. За це, видно, він готовий був проіти і "маловигованість і претенційність".
 Перша зустріч присвячена була загальному знайомству й розмовам про призначення української делегації, як окремої делегації, що звичайно в цю стадію перемов мусліо бути тільки на руку центральному державам. 7. січня прибула до Берестя російська делегація, уже на чолі на цей раз з Троцьким. І 10. січня відбулося перше пленарне засідання, присвячене чималою мірою Україні. Після заяви Троцького, що російська делегація визнає українську делегацію самостійною, визнали її такою і делегати "почвірного" Союзу, що формально було підтвер-

джено на другому засіданні 12. січня.
 На цьому-ж засіданні Камєнев виголосив промову, в якій розкрив ліберальний характер німецьких вимог права на самовизначення народів колишньої Росії. Промова ця, як пише Гофман "страшенно обурила вайсковиць", і тоді-ж відбувся знаменитий виступ Гофмана. "Німецька армія — це є армія переможців, і це ми диктуємо умови", — такий був лейтмотив промови Гофмана, яку так часто цитують. Між іншим, Гофман у своїх споминах спростовує, що він стукав кулаками. "Я, говорив, сидючи, і зовсім спокійно. Я не піднішував голосу, не стукав кулаками. І коли я скінчив, панувала глибока мовчанка". Засідання на цьому припинили.
 Троцького мало залякала ця промова, і бажаного ефекту відносно російської делегації Гофман не осягнув. Тоді на цей раз уже серйозно почалися переговори з Українцями.
 Другого-ж дня, 13. січня, відбулося засідання української делегації з австро-німцями. Гельфрех у своїх споминах розповідав про це засідання ось що. Українці поставили дві вимоги: приєднання Холмщини до України й плевбсциту в Галичині й Буковині, чи бути

ТЕАТРАЛЬНІ ВИСТАВИ ПІДЧАС З'ЇЗДУ ТУРФДІМ В ЕДМОНТОНІ.

Драмспівгурток та оркестра при Укр. Роб. Домі в Едмонтоні готуються на час провінціального з'їзду ТУРФДім з такими виставами:
В П'ЯТНИЦЮ, 15. КВІТНЯ, діточа школа й оркестра виставлять прекрасну діточу оперу укр. композитора М. Лисенка **КОЗА ДЕРЕЗА**.
 В СУБОТУ, 16. КВІТНЯ, драмспівгурток виставить велику історичну драму з часів визвольної боротьби українського народу з під польської шляхти п. н. **ТАРАС БУЛЬБА**.
 В НЕДІЛЮ, 17. КВІТНЯ, спільними музичними й співацькими силами при Укр. Роб. Домі відбудеться **ВЕЛИКИЙ КОНЦЕРТ**.
 Всі ці вистави відбудуться вечорами в Укр. Роб. Домі. Приходьте й приїдьте на них громадно. Запрошуємо на них доконалих фермерів. Ці вистави будуть тісно сполучені із з'їздом ТУРФДім. Драматичні й співацько-музичні спільні заходи до цих вистав пригтовляються.

ЗАКЛАДАННЯ УГОЛЬНОГО КАМЕНЯ ПІД БУДОВУ УР.Д. В ТОРОНТО ВІДКЛАДНО НА ТИЖДЕНЬ.

Подемо до відома цілому українському трудовому населенню Канади, всім тим, що шире й завзято працювали в місячній кампанії допомоги будові Укр. Роб. Дому в Торонто, всім тим, що так шире нашою інституцією зацікавилися й бажали-б бачити її якнайскорше укінченою, що
 В СУБОТУ, 9. КВІТНЯ 1927 РОКУ, В 2. ГОДИНІ ПО ПОЛУДННІ відбудеться **ВРОЧИСТЕ ЗАКЛАДАННЯ УГОЛЬНОГО КАМЕНЯ ПІД БУДОВУ УКР. РОБ. ДОМУ В ТОРОНТО**.
 Цей день буде великим святом українського робітництва в Торонто, а з ним цілого свідомого робітництва й фермерства в Канаді. Це буде радіска для нас хвиля. Закладання угольного каменя під будову Укр. Роб. Дому в Торонто буде закладанням першої головної нашої плаванини — перемоги світла над темнотою, організованості над розбратом, солідарності над ворожечю!
 Товариші й Товаришкі! Це будуть перші наші масові збори на своєму новому приміщенню! Ми перший раз збираємося громадно у своїй власній, хоч не накритій ще, хаті!
 Приходьте-же громадно! Перекажіть своїм знайомим і кліенте їх з собою на це свято!
БУДІВЕЛЬНИЙ КОМІТЕТ.

УВАГА! ПОРТ АРТУР, ОНТ.!
 Старанням курсантів українських народних танків при відділі ТУРФДім в Порт Артур під проводом тов. Ф. Матійчука відбудеться в середу, 6-го квітня 1927 р. в філіальському Робітничім Домі під числом 314 Бей Стріт в Порт Артур, Онт.
ВЕЧІР УКР. НАРОДНИХ ТАНКІВ
 Програма цього вечора добрана з рівнорядних Укр. Нар. Танків. Інструктор і курсанти доложать всіх своїх старань, щоб програма вийшла в мистецькому виконанні. Хто бачив їх перший виступ в Укр. Роб. Домі, той певно не опустить ного концерту, бо крім програми в УР.Д. буде ще кілька нових танків.
 Не забудьте, в середу 6-го квітня прийти громадно і на час. Вступ для дорослих 50 і 35 ц., для дітей 25 центів.
 Початок в годині 8.30 вечером.

З ІСТ КИЛДОНАН, МАН.
 Опім подається до відома членам відділу ТУРФДім в Іст Килдонан, що кварталні збори відділу відбудуться в неділю, 3. квітня п. р. в год. 1.30 по полудні.
 Обов'язком всіх членів являється на збори на означений час. Маємо до порішення важні справи.

ІЛЬКО БОРЩАК.

ЯК ЦЕНТРАЛЬНА РАДА ЗАКЛЮЧУВАЛА БЕРЕСТЕЙСЬКИЙ МИР.

(Продовження.)
 "Кюльман і я зустріли Українців з радістю. Це давало змогу використати їх, щоб розіграти петербургську делегацію", пише в своїх споминах Гофман. Побуювання антантофільства Центральної Ради зникає, і враз ціла німецька преса стає українофільською й пише тільки про Україну. Німецькі часописи друкують довгі статті про Україну, готуючи опінію для зустрічі української делегації. Уже в цей час німецька преса доводить розбіжність думок української й російської делегації. "Тар" поспішає 8. січня вимагати "союзу України з Німеччиною", а орган католицького центру "Германія" (Герцберг) уже радісно накреслює "близьок України, Литви й Балтики проти більшовицької поєсти". Нема сумніву, що всі країни висловляться за реставрацію монархічного режиму (11. січня, 1918 року).
 Коли так стояла справа з Німцями, то з Черніним було

мені встигнеться незабаром налагодити постачання українського хліба". Намавівся ком-проемі, згідно з яким Галичина й Буковина дістали-б спеціальний статут в Австрії. Але треба було Українцям для цього мати нові повноваження. А з другого боку, Чернін, мусів заспокоїти Польків відносно Холмщини. За-для цього всього Чернін вїхав 21. січня до Відня. Поїхала й українська делегація до Києва.
 В дійсності вже в цей момент центральні держави не сумнівалися в мирі з Україною. Щоб перекопати в цьому домі-сність глянати на тодішню німецьку пресу. Вона тільки й говорить про Україну. За більшовиків або мовчать, або ляють за "неуступчивість".
 Деякі з голосів німецької преси мусимо тут зачитувати: Дня 17. січня Лео Ледмер публікує в "Берлінер Тагеблят" статтю присвячену конфліктові між Києвом і Петроградом, підкреслюючи, який інтерес має для німецької політики цей конфлікт. "Кельнський Цайтунг" з 18-го січня захоплюється в довгій статті "Економічним Ельдorado України, яка ховає в собі стільки багатих перспектив для Німеччини".
 (Далі буде.)

* "Ви хочете не мира, а війни!"